

LIEFDE

WE ZATEN, EEN VIJFTIGTAL VROUWEN, te luisteren naar hetgeen iemand ons vertelde over Toorop. Over zijn leven, maar vooral over zijn werk.

Op het witte doek vertoonden zich, als illustratie, reproducties van door den meester gemaakte teekeningen. Daaronder waren ook de apostelkoppen. Enkele ervan tenminste. Houtskoolschetsen, fors van lijn. Vooral de eerste één en al actie.

„Welken apostel denkt ge, dat het is?”

Iemand waagde de veronderstelling: „Judas.”

Anderen meenden: „neen.”

Maar van Petrus hadden we ons toch een andere voorstelling gemaakt. Waarschijnlijk bewaarden we in ons onderbewustzijn herinneringen aan schilderijen, waarop hij werd afgebeeld als een man met een baard. Ouder dan Toorop ons hem liet zien.

Naar een teekening van Toorop
Uitg. Felix P. Abrahamson, A'dam

De Petrus van Toorop is één en al spanning. Toen we ons gewend hadden aan de visie van dezen kunstenaar, erkenden we: „Zoo kon hij zijn.”

Een andere gestalte schoof voor die van Petrus in de plaats.

Ditmaal fluisterden allen: „Johannes.”

Doch er waren er ook bij, die zeiden: „Petrus vond ik beter.”

En met allen eerbied voor den grooten kunstenaar Toorop, moet ik erkennen: Ik gaf die critische beschouwers gelijk.

Toorop beging, dunkt me, bij het scheppen van de Johannesfiguur, de fout, dat hij liefde vereenzelvigde met gebrek aan kracht, aan fut. Met opzet zeg ik het in dezen negatieven vorm. Futloosheid, krachteloosheid, dat is te sterk uitgedrukt. Maar toch: er ontbreekt dezen Johannes iets. Zijn liefde is niet stralend. Z'n beeltenis maakte niet den indruk van dien van een bezielde man.

Of ik nu deze regels begon te schrijven om te laten merken, dat ook ik een beetje van Toorop afweet, als zoo velen, en het zelfs aandurf, critiek te oefenen? (Wat je het gemakkelijkst doet, als je niet al teveel van de moeilijkheden van den kunstenaar afweet.)

In geen deele.

Ik herinner u nog eens, dat allen wel dadelijk Johannes herkenden. Me dunkt, dit wijst er op, dat de meesten van ons dagelijks in dezelfde fout vervallen als Toorop deed. (Gemakshalve houd ik maar even vol, dat het van hem een fout was.)

De combinatie: liefde en kracht; liefde en voortvarendheid; liefde en moed, die durven we niet al te best aan in 't gewone leven.

We vinden het natuurlijk prettig, wanneer ons gezegd wordt, dat we „lieve” kinderen hebben. Vooral „lieve” meisjes. Maar we zoeken die liefde al te dikwijls in het uiterlijke. Aardige maniertjes; een glimlach tegen iedereen. O zeker, dat is *liefheid*. Maar is het ook *liefde*?

Ik zal de laatste zijn, om lompheid te verdedigen. Maar toch, als we zoo gestreeld zijn door dat oordeel van onze kennissen; als we misschien dat „lieve” zusje

ten voorbeeld stellen aan een ander, die zich minder gemakkelijk uit, die zich minder gemakkelijk met een schijn van liefde omhangt, doen we dan het andere kind geen onrecht? Zou het niet mogelijk zijn, dat er in dat gesloten hartje veel meer echte liefde woonde, liefde, die zich eer zal uiten in *dadens*, dan in het hart van dat uiterlijk aantrekkelijke kind?

En het is niet alleen in de kindsheid, dat sommigen lijden onder dit verkeerd begrip van wat „liefde” is. Als een bekend voorbeeld uit onze Christelijke literatuur noem ik u Heleen uit „In Liefde Bloeiende”. Heleen, die zoo heel veel te geven had, méér feitelijk nog dan haar aantrekkelijke zusje Kitty en die zoo slecht begrepen werd. Zóó slecht, dat men grappen maakte over haar hardheid, juist toen in haar zorg voor Tine's baby haar liefde zich baan brak.

Is het niet tekenend, dat wij, Nederlanders, van iemand, die indruk op ons maakte, eerder zeggen: „Ze is een sympathieke vrouw”, dan: „Zij is een lieve vrouw”? Ook hierin toonen we, dat we „lief” vereenzelvigen met een zekere slapheid.

En toch . . .

Ik had eens het voorrecht, iemand te ontmoeten, die ik zonder voorbehoud zou willen kenschetsen met den naam: een lieve vrouw.

Maar wanneer zij geweest was, wat velen onder „lief” verstaan: enkel meegaandheid, dan zouden niet zulk een groot aantal jonge vrouwen in ons land heel veel aan haar initiatief en doorzettingsvermogen te danken hebben.

Trouwens: 1 Korinthen 13 is daar, om er ons aan te herinneren, dat echte liefde heel wat meer inhoudt dan wij er vaak van maken.

Laten we met deze herinnering voordeel doen, ook bij de opvoeding van onze kinderen. Opdat we niet prijzen wat ten slotte enkel egoïsme is en niet door ons laken goede, doch nog teedere eigenschappen in de kiem verstikken.

J. M. W.-W.

HERINNERING

DE OUDE BOEKHOUDER HEEFT EEN zoon, voor wien hij zijn heele leven heeft geploeterd, een jongen, die zijn boekhoudersbestaan heeft gevuld. Voor dien zoon heeft hij gespaard, voor dien zoon heeft hij zich afgebeeld. Hij heeft zich geen dag vakantie gegund en heeft in zijn karige vrije uren nog boekhoudlessen gegeven. Alles voor dien zoon.

De jongen leerde goed, ging naar het gymnasium, naar de universiteit, studeerde eerst rechten, zwaaide daarna om en deed dat nog eens, was meer student dan dat hij studeerde, dronk, had verkeerde vrienden en vriendinnen, smet de studie gedachteloos weg, ging in het bankvak, pleegde verduistering — een groote som —, werd in de kroeg bij wijn en dans in hechtenis genomen en zat lang in de gevangenis.

De oude man vloekte hem. Wie weet, waar hij nu is, die zoon. Wat hij uitvoert. De oude man heeft nooit meer iets van hem gehoord, weet niet, waar hij nu is; of hij nog leeft. De boekhouder is grijs en gebogen, gebukt als hij gaat door de lichtzinnigheid van zijn kind. Hij leeft zoo zijn eentonig, verdrietig leven. Hoe lang dat nog duren zal? Haalde God hem morgen maar, of liever vandaag nog! Hij zou er dankbaar voor zijn. Zijn jongen heeft hij uit zijn hart verbannen.